

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **09.11.2023**

Gülşah KARLI
Van Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 7,7 ile 7,6 büyüklüğünde gerçekleşen depremlerde 11 ilde yıkımlar meydana gelmiş ve on binlerce insan yaşamını yitirmiştir. Yaşanan bu depremlerden sonra Maden Teknik Arama Genel Müdürlüğü (MTA), güncellenmiş diri fay haritasını 5.5 üzeri büyüklükte deprem üretebilme potansiyeli olan diri fay hattındaki illeri açıklamıştır. Türkiye'de, son verilere göre diri fay hattı üzerinde 45 il bulunmaktadır. Van'ında içinde bulunduğu bu illerin Kuzey Anadolu Fay Hattı ile Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunduğu belirlenmiştir.

Kuzey Anadolu fayının Doğu Anadolu fayıyla kesiştiği Karlıova eklemi ile Zagros fay zonu arasında yer alan Van İl'inde tarihsel olarak 6.0-6.5 büyüklüğünde depremlerin olduğu görülmektedir. Van Erciş'te, 10 Eylül 1941 tarihinde merkez üssü Kocapınar beldesi olan 5.9 büyüklüğündeki depremde 194 kişi hayatını kaybetmiş, 36 köy yerle bir olmuştu. 24 Kasım 1976 tarihinde merkez üssü Van'ın Muradiye ilçesi Çaldıran bucağı olan 7,5 büyüklüğündeki depremde 3840 hayatını kaybetmiş, binlerce kişi yaralanmış, 9232 bina hasar görmüştür. 23 Ekim ve 9 Kasım 2011 depremlerinde toplam 644 kişi hayatını kaybetmiş, 1.966 kişi yaralanmış, 252 kişi de enkazlardan sağ olarak kurtarılmıştır. 23 Şubat 2020 tarihinde, Türkiye'nin İran sınırında meydana gelen depremden etkilenen Van'ın Başkale ilçesindeki sınır köylerinde 4'ü çocuk 9 kişi hayatını kaybetmiştir.

Ayrıca 2011 yılında yaşanan depremden sonra Van'ın Tuşba ilçesine bağlı Seyrantepe Mahallesi'nde kurulan konteyner kentte hala yaşayan yurttaşlar bulunmaktadır. Van'ın üzerinde bulunduğu fay hattında yeni depremlerin meydana gelme olasılığı yüksektir. Van'ın

deprem gerçekliği dikkate alınarak kentte meydana gelmesi olası yeni depremlerde can ve mal kaybının önlenmesine dair gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Büyük bir yıkıma yol açan ve on binlerce insanın ölümüne sebep olan 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında, yaşamını yitirenlerin ailelerine sunulan sosyo-ekonomik ve psikolojik destekler nelerdir?
2. Üzerinden 10 aydan fazla süre geçmesine rağmen 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen depremzedelerin temiz su, barınma ve beslenme sorunlarının tam olarak çözülememesinin gerekçeleri nelerdir?
3. Olası bir Van depreminde, deprem sonrası müdahale ve kurtarma çalışmalarının koordinasyonu ve etkinliği konusunda ne tür tedbirler alınmaktadır? Acil müdahale ekipleri, ekipmanlar ve lojistik destek gibi konularda yeterli kaynak ve kapasite sağlanmış mıdır?
4. Van ilinde meydana gelen depremlerle ilgili olarak bir risk analizi yapılmış mıdır? Eğer yapıldıysa, bu risk analizi sonuçlarına göre Van'da beklenen bir depremin büyüklüğü ve etkileri ne zaman açıklanacaktır?
5. Bakanlığınız ve ilgili kurumlar, Van'daki deprem riskine yönelik olarak ne tür hazırlık ve önlemler almıştır? Deprem anında halkın güvenliğini sağlamak ve afet sonrası müdahale sürecini etkin bir şekilde yürütmek için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
6. Van ili ve ilçelerinde kaç binanın yapı denetim kaydı bulunmaktadır? Kaç binanın zemin etüt raporu yapılmıştır? Merkez ve ilçelerde dayanıklılık testi yapılan kaç bina vardır? Riskli bina sayısı kaçtır? Riskli olan binaların depreme dayanıklı hale getirilmesi için Bakanlığınız hangi çalışmaları yapmaktadır?
7. Van'daki kamu binaları, okullar, hastaneler, barınma alanları gibi riskli yapıların depreme dayanıklılığı ve güvenliği konusunda yeterli tedbirler alınmış mıdır? Eksiklikler varsa, bu konuda ne gibi düzenlemeler ve iyileştirmeler planlanmaktadır?
8. Van'daki halkın deprem konusunda farkındalığı artırmak ve afetlere hazırlıklı olmalarını sağlamak adına ne gibi bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri yürütülmektedir? Halkın afet durumunda nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda yeterli bilgilendirme yapılmakta mıdır?

9. Deprem anında iletişim altyapısı ve elektrik enerjisi gibi temel hizmetlerin sürdürülebilirliği konusunda ne gibi önlemler alınmıştır? Acil durum iletişim ağları ve enerji kesintilerine karşı sistemler bulunmakta mıdır?
10. 1999 yılından bu yana toplanan deprem vergisinin miktarı ne kadardır? Deprem vergileri şimdiye kadar nerelere harcanmıştır?
11. Van ilinde olası bir depremde il genelinde bulunan toplanma alanı sayısı kaçtır? Bu toplanma alanları nerede bulunmaktadır?
12. 2011 Van depreminde, evi ve işyeri kullanılamaz duruma gelen kaç depremzedeye kalıcı konut ve işyerleri için destek sağlanmıştır? Mağduriyetleri devam eden kaç aile bulunmaktadır?
13. Türkiye’de yaşanacak depremlerde ölüm ve yaralanma risklerini azaltmak amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?